

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ПРОГРАМА

ЗА РАБОТА ЗА 2024 ГОДИНА

Народна банка на Република Северна Македонија

**ПРОГРАМА ЗА РАБОТА
НА НАРОДНАТА БАНКА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ЗА 2024 ГОДИНА**

Скопје, ноември 2023 година

Содржина

ОПШТИ ОДРЕДБИ	1
ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ	1
Стратегиска цел 1 – Унапредување на инфраструктурата за водење на монетарната политика.	1
Стратегиска цел 2 – Задржување и натамошно јакнење на стабилноста и отпорноста на банкарскиот систем.	2
Стратегиска цел 3 – Поддршка на населението и корпоративниот сектор преку развивање сигурни, иновативни и ефикасни платни системи.	3
Стратегиска цел 4 – Унапредување на инвестициската политика и обезбедување оптимален поврат на девизните резерви во согласност со принципите на сигурност и ликвидност.	4
Стратегиска цел 5 – Приспособување кон стандардите на Европскиот систем на централни банки.....	4
Стратегиска цел 6 – Зголемена транспарентност и отчетност.....	5
Стратегиска цел 7 – Финансиска едукација и инклузија.....	6
Стратегиска цел 8 – Зголемена свесност за климатските промени и придонес за зелена одржлива економија.	7
Стратегиска цел 9 – Зајакнување на управувањето со ризиците на ниво на Народната банка.....	8
Институционален капацитет 1 – Интегритет и доверба во националната парична единица.....	9
Институционален капацитет 2 – Човечки ресурси.	10
Институционален капацитет 3 – Информатички систем.	10
Институционален капацитет 4 – Статистички податоци.	11
Институционален капацитет 5 – Истражувачка дејност.	11
ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	12
Прилог 1.....	13
Прилог 2.....	18
Прилог 3.....	20
Прилог 4.....	21

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

Кратенките употребени во Програмата за работа го имаат следново значење:

НБРСМ	Народна банка на Република Северна Македонија
СП	Стратегиски план
КГ	Кабинет на гувернерот
КСР	Канцеларија на советниците на раководството
КСП	Канцеларија за стратегија и превенција
ДВР	Дирекција за внатрешна ревизија
ДФМ	Дирекција за финансиска стабилност и макропрudentна политика
ДБР	Дирекција за банкарска регулатива и решавање банки
ДВСЛ	Дирекција за вонтеренска супервизија и лиценцирање
ДТС	Дирекција за теренска супервизија
ДЗПФЕ	Дирекција за заштита на потрошувачите и финансиска едукација
КСИ	Канцеларија за супервизија на информативни системи
ДМПИ	Дирекција за монетарна политика и истражување
ДСТ	Дирекција за статистика
ДФП	Дирекција за операции на финансиските пазари
ДПС	Дирекција за платни системи
ДФСК	Дирекција за финансии, сметководство и контрола
ДТР	Дирекција за трезорско работење
СИТ	Сектор за информатичка технологија
ДИТ	Дирекција за ИТ-инфраструктура
ДАП	Дирекција за апликации
ОНБ	Отсек за надзор и ИТ-безбедност
ДЧР	Дирекција за човечките ресурси
ДПР	Дирекција за правни работи
ДЈН	Дирекција за јавни набавки
ДТОО	Дирекција за техничко одржување и обезбедување
БА	Библиотека и архив
РГ	Работна група
ОЕ	Организациска/и единица/и
ММФ	Меѓународен монетарен фонд
ЕУ	Европска унија
ЕЦБ	Европска централна банка
ЕБРД	Европска банка за обнова и развој
МАКПАМ	Модел за анализа на политиките во Македонија
БДП	Бруто домашен производ
ИПА	Инструмент за претпристапна помош
ДЗС	Државен завод за статистика
ИСИДОРА	Интегриран систем за известување од страна на Народната банка, банките, штедилниците, за статистички и супервизорски цели
ИСС	Интегриран сметководствен систем
ИТ	Информатичка технологија
СОЦ	Центар за безбедносни операции од областа на ИТ
МИП	Меѓународна инвестициска позиција
ППФТ	Перење пари/финансирање тероризам
МИПС	Македонски интербанкарски платен систем
ЦРИС	Кредитен регистар (англ. Credit Registry Information for Supervision, CRIS)
КИБС	Клириншки интербанкарски системи
SISX	Систем за вкрстување хартии од вредност со кои се тргува на секундарниот пазар
AML	Спречување перење пари (Anti Money Laundering)
ARDL	Авторегресивен модел со дистрибутивно задоцнување (Autoregressive Distributed Lag Modelling Approach)
IT-SREP	Процес на супервизорска процен на ИТ-ризикот (Supervisory Review and Evaluation Process)

Врз основа на член 47 став 1 точка 9 од Законот на Народната банка на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21) и член 54 став 1 алинеја 3 од Правилникот за стратескико и оперативно планирање Пр. бр. 02-15/I-1/2016 од 28 јануари 2016 година, Пр. бр. 02-15/VI-1/2020 од 28 април 2020 година, Пр. бр. 02-15/IX-3/2021 од 30 јуни 2021 година и Бр. 02-23366/5 од 30 јуни 2023 година, Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

Програма за работа на Народната банка на Република Северна Македонија за 2024 година

ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Програмата за работа на Народната банка на Република Северна Македонија за 2024 година (во понатамошниот текст: Програмата за работа) содржи програмски активности за остварување на стратеските цели утврдени со [Стратескиот план на Народната банка на Република Северна Македонија за периодот 2022 – 2024 година](#), СП бр. 02-15/VIII-1/2021 од 4 јуни 2021 година.
2. Програмата за работа има за цел да обезбеди остварување на стратеските цели на Народната банка на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Народната банка) преку оптимално насочување на расположливите ресурси кон приоритетните области, јакнење на капацитетите во сите сегменти на работењето, понатамошно унапредување на квалитетот на работењето и да овозможи следење и оцена на резултатите и ефективноста на преземените мерки и активности.
3. Програмските активности опфаќаат спроведување на редовните работни процеси и активности поврзани со проектите коишто овозможуваат воведување промени во работењето од аспект на зголемување на ефикасноста, квалитетот, транспарентноста и сигурноста, усогласување со новите законски барања, европските прописи, меѓународните стандарди и со барањата на Меѓународниот монетарен фонд.

ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ

4. Програмските активности се непосредно поврзани со [стратеските цели](#) и [задачи](#) на Народната банка и се остваруваат во текот на целата година. Распределбата на програмските активности според утврдените стратески цели и носители е извршена на следниов начин:

Стратеска цел 1 – Унапредување на инфраструктурата за водење на монетарната политика.

Веродостојните и сеопфатни макроекономски анализи и проекции се основа за носење навремени и соодветни макроекономски политики. Поради тоа, Народната банка постојано работи на зајакнувањето и унапредувањето на аналитичките способности, односно на јакнење на капацитетите за макроекономски анализи и проекции, заради натамошно успешно водење на монетарната политика. Со цел да се подобри моќта за објаснување на економските движења, се предвидуваат натамошни унапредувања во моделот МАКПАМ, којшто претставува основа за носење на монетарните одлуки. Овие активности, коишто се редовна годишна практика, ќе придонесат за подобрување на моќта за објаснување и проекција на економските движења. Во текот на 2024 година ќе се продолжи со активностите за проверка и унапредување на тековните модели за

краткорочно прогнозирање на БДП и инфлацијата, како и за унапредување на пристапите за краткорочно прогнозирање на позначајните категории на билансот на плаќања.

Приоритет за Народната банка и натаму е ценовната стабилност и [задржувањето на стабилноста на девизниот курс на денарот](#). Народната банка и натаму ќе управува со ликвидноста на банкарскиот систем, преку приспособување на оперативната рамка во согласност со надворешните и внатрешните предизвици. Воедно, ќе се работи и на натамошна модернизација на монетарните операции и ликвидносното планирање. Истовремено, ќе се изврши унапредување на аналитичката основа за следење на ефикасноста на мерките кај задолжителната резерва. Народната банка ќе продолжи и со поддршка на развојот на домашниот девизен пазар и на развојот на домашните [финансиски пазари](#), активности коишто ќе се остварат со меѓусебна соработка со банките.

Активностите поврзани со оваа стратегиска цел вклучуваат:

- Изготвување макроекономски проекции;
- Изработка на анализи за одржливоста на јавниот и надворешниот долг, рамнотежниот реален девизен курс и монетарната трансмисија коишто се употребуваат при носење одлуки на монетарната политика;
- Редовно спроведување на монетарните операции и задржување на стабилноста на девизниот курс на денарот;
- Натамошно усогласување на монетарната рамка заради поефикасно водење на монетарната политика преку подобрување на каматниот канал на трансмисија и поддршка на процесот на денаризација;
- Унапредување на аналитичката основа за следење на ефикасноста на мерките кај задолжителната резерва;
- Надградување на функционалностите на електронскиот систем за благајнички записи.

Очекувани резултати: Зајакнување на капацитетите и унапредување на алатките за макроекономска анализа и прогнозирање и приближување до најдобрите практики воспоставени од меѓународните финансиски институции. Навремени и соодветни промени во монетарната политика, задржување стабилен девизен курс на денарот и ценовна стабилност на среден рок.

Носители: ДМПИ и ДФП.

Стратегиска цел 2 – Задржување и натамошно јакнење на стабилноста и отпорноста на банкарскиот систем.

Народната банка како [супервизорски орган](#) кој ги надгледува банките и штедилниците, останува цврсто на својата заложба за примена на ефективна микропрудентна и макропрудентна супервизија. Една од основните цели на Народната банка е задржувањето на сигурноста и стабилноста на банкарски систем којшто е отпорен на надворешни и внатрешни ризици.

Главниот фокус на Народната банка ќе биде насочен кон неколку клучни области:

1. Подобрување на банкарската регулатива;
2. Извршување на макропрудентниот мандат на Народната банка;
3. Следење на движењата и ризиците во банкарскиот систем;
4. Зајакнување на вонтеренската и теренската супервизија;
5. Унапредување на софтверските алатки и системи за анализи и извештајни форми.

Народната банка ќе продолжи со усогласувањето со европската регулатива, меѓународните стандарди и трендови во доменот на банкарската регулатива. Овој процес има за цел да ја усогласи домашната регулатива со најдобрите европски и меѓународни стандарди и практики. Покрај ова, со изработката на нов Закон за банките ќе се обезбеди усогласување и со одредбите и барањата на Законот за решавање банки донесен во октомври 2023 година. Воедно, ќе се преземат активности за натамошно

унапредување на регулативната рамка во согласност со регулативата на ЕУ и методологиите на Базелскиот комитет и Европскиот банкарски орган со која ќе се обезбеди дополнително зајакнување на сигурносната мрежа на финансискиот сектор. Исто така, ќе се врши анализа на постоечката законска регулатива на подрачјето на информатичката сигурност во согласност со последните препораки и измени на регулативата на ЕУ.

Ќе се посвети внимание на натамошното јакнење на капацитетите на Народната банка во однос на климатските промени. Ќе се унапредат супервизорските практики во делот на оценувањето на ризиците поврзани со климатските промени преку стекнување на знаењата и вештините и соодветни промени во релевантните методологии. Народната банка ќе продолжи со редовното оценување и анализирање на системските ризици и соодветно ќе презема макропрudentни мерки, доколку е потребно. Исто така, ќе ја оценува отпорноста на банкарскиот систем на шокови преку спроведување на редовните тестови на чувствителност, годишниот макрострес-тест и повремени стрес-тестови за различни ризици, во зависност од потребата. Истовремено, ќе се унапредуваат и супервизорските практики и методолошката рамка за употреба на стрес-тестовите пред сè во процесот на супервизорска оцена на профилот на ризик на банките. За подобрување на супервизорските алатки и обезбедување брз одговор на идентификуваните ризици ќе се продолжи со натамошно унапредување на апликативните решенија за супервизорско делување. Покрај конвенционалните ризици, особено внимание ќе му се посвети на ИТ-ризикиот и кибербезбедноста, а истовремено на среден рок ќе се започне со изработка на супервизорска стратегија за спречување перење пари и финансирање тероризам. Заради негување на иновациите и конкурентноста во финансискиот сектор и истовремено подобрување на пристапот до финансиските услуги, Народната банка ќе изведе повеќе активности насочени кон поддршка на тековниот развој на домашниот финтек-сектор.

Очекувани резултати: Стабилен банкарски систем којшто е отпорен на надворешни и внатрешни ризици. Регулативна рамка којашто поттикнува модерен, конкурентен и пазарен банкарски систем во согласност со најдобрите меѓународни практики.

Носители: ДБР, ДФМ, КСИ, ДВСЛ, ДТС, РГ за поддршка на финтек-секторот.

Стратегиска цел 3 – Поддршка на населението и корпоративниот сектор преку развивање сигурни, иновативни и ефикасни платни системи.

Народната банка заради исполнување на третата стратегиска цел, во 2024 година ќе продолжи со следењето на примената на новата правна рамка во платежната сфера којашто овозможува воведување нови технологии и иновации за поддршка на плаќањата на населението и корпоративниот сектор. Паралелно, ќе продолжи со посредниот и непосредниот надзор на [платните системи](#) за поддршка на сигурното и ефикасно извршување на плаќањата и натамошно усогласување со меѓународните стандарди и барања во оваа област. Исто така, ќе продолжат активностите за натамошно унапредување на заднинското работење во согласност со практиките и стандардите за работа на Европската централна банка и зајакнување на оперативните процедури и системи релевантни за спречување на перењето пари и финансирањето тероризам. Народната банка и натаму ќе презема активности за задржување на сигурноста, стабилноста и ефикасноста на порамнувањето на трансакциите склучени заради спроведување на монетарната политика и управувањето со девизните резерви. Посебно ќе се земат предвид проектните активности за унапредување на воспоставените софтверски решенија во платежните услуги и платните системи заради зголемување на транспарентноста и споредливоста на услугите, заради поголема конкуренција и заштита на потрошувачите. Народната банка ќе продолжи со првичните анализи за можностите, предностите и евентуалните ризици од издавање дигитална валута, дигитален денар, како дигитална форма на нашата суверена валута, денарот.

Дел од активностите од областа на оваа стратегиска цел се следниве:

- Стратегија за развој на платниот систем на Република Северна Македонија и изработка и усвојување Акциски план за остварување на Стратегијата;
- Следење на примената на новата регулатива од областа на платежните услуги и платните системи;
- Надзор на платните системи;
- Проекти за развој и унапредување на апликативните решенија во доменот на платните системи и развојот на платежни услуги;
- Проект за воведување дигитален денар;
- Учество во активностите во рамките на Советот за регионална соработка.

Очекувани резултати: Зголемување на сигурноста, стабилноста и ефикасноста на платниот систем, поголема вклученост и подобра заштита на корисниците на платежни услуги. Појава на нови даватели на услуги на пазарот, како што се платежните институции, институциите за електронски пари и нови оператори на платните системи, како и зголемување на степенот на дигитализација на македонското општество.

Носители: ДПС, РГ за дигитален денар.

Стратегиска цел 4 – Унапредување на инвестициската политика и обезбедување оптимален поврат на девизните резерви во согласност со принципите на сигурност и ликвидност.

Народната банка управува со девизните резерви на Република Северна Македонија што е од национален интерес за целокупната домашна економија. Во согласност со своите законски задачи, Народната банка има за цел ефикасно да управува со девизните резерви, при оптимална рамнотежа помеѓу принципите на сигурност, ликвидност и поврат од управувањето. Во текот на 2024 година, заради операционализација на инвестициската распределба на девизните резерви, се предвидува тестирање и примена на интуитивната рамка за анализа и оцена на идните движења на меѓународните финансиски пазари и цените на одделните финансиски инструменти. Во тој контекст, на редовна основа ќе се врши преиспитување и калибрирање на избраните фактори на рамката. Квантитативната оцена што ќе произлезе како резултат на направените анализи во согласност со бодовната скала ќе биде еден од влезните елементи при носењето одлуки за тактичко позиционирање на портфолијата на девизните резерви.

Дел од активностите од областа на оваа стратегиска цел се следниве:

- Управување со девизните резерви;
- Примена на воспоставената рамка со краткорочни прогнози за движењата на финансиските пазари врз основа на избрани пазарни/макроекономски показатели (бодовна скала);
- Проширување на опфатот на примена на нов деловен модел при управувањето со девизните резерви;
- Ревидирање на рамката за определување лимити на изложеноста на девизните резерви.

Очекувани резултати: Ефикасно управување со девизните резерви на Република Северна Македонија при оптимална рамнотежа помеѓу принципите на сигурност, ликвидност и поврат од управувањето.

Носител: ДФП.

Стратегиска цел 5 – Приспособување кон стандардите на Европскиот систем на централни банки.

Народната банка ја следи и целосно придонесува кон стратегиската определба на Република Северна Македонија за интеграција во европските институции. И во следниот период Народната банка активно ќе учествува во евроинтегративните процеси преку давање придонес во изработката и спроведувањето на сите стратегиски документи, меѓу

кои извештаите за кластерите во кои Народната банка беше вклучена во рамките на билатерална фаза на аналитички преглед на законодавството со ЕУ, како и редовните економски реформски програми. Народната банка ќе продолжи со усогласувањето на своето работење и со активното применување на европската регулатива, стандарди и практики. Исто така, Народната банка ќе продолжи со својата политика на отворена соработка и размена на искуства и информации со сите меѓународни финансиски институции во чиешто рамки Народната банка остварува соработка. Во согласност со целите и политиките на своето работење, Народната банка активно ќе ги следи и ќе ги извршува обврските коишто произлегуваат од членството во меѓународните финансиски институции.

Дел од активностите од областа на оваа стратегиска цел се следниве:

- Активности поврзани со процесот на пристапување на НБРСМ во Европскиот систем на централни банки (доставување редовни извештаи, учество на редовни состаноци во рамките на евроинтегративниот процес);
- Активности за спроведување реформи и препораки поврзани со евроинтегративниот процес¹ во согласност со официјалните извештаи од институциите на ЕУ (Извештај за Република Северна Македонија, Програма на економски реформи, извештаи за соодветните кластери во кои беше вклучена Народната банка во рамките на билатералната фаза);
- Активности за натамошно унапредување на статистичкиот систем на Народната банка во согласност со барањата и стандардите на ЕУ (воведување интегриран систем за известување од страна на Народната банка, банки, штедилници, за статистички и супервизорски цели (ИСИДОРА); доставување податоци за пондерираните каматни стапки до ЕЦБ, во согласност со барањата за пренос на податоци; активности за воспоставување систем за управување, чување, обработка и ракување со статистичките податоци, воспоставување податочен склад; учество во проектот ИПА на ДЗС за меѓународна трговија со услуги);
- Јакнење на капацитетите преку остварување размена на искуства и соработка со други централни банки;
- Соработка со меѓународните институции.

Очекувани резултати: Усогласување со правото на Европската Унија (acquis communautaire) во рамките на областите во кои учествува Народната банка. Унапредување на аналитичките способности, размена на искуства и зајакнување на институционалниот капацитет на Народната банка.

Носители: КГ, ДСТ и КСР.

Стратегиска цел 6 – Зголемена транспарентност и отчетност.

Народната банка тежнее кон постојано усовршување на [транспарентноста и отчетноста](#) во сопственото работење. Во рамките на активностите за [информирање на јавноста](#), Народната банка ќе користи систематизиран пристап во комуникацијата со коишто ќе овозможи достапност и навремено доставување на потребните информации и податоци, со соодветно образложение за преземените мерки. Ќе продолжи со информирање на јавноста за пораките и согледувањата од дискусиите на реномирани стручни лица и претставници на централнобанкарската заедница за актуелни прашања во доменот на монетарната политика и финансискиот систем. Народната банка ќе му посвети особено внимание на натамошното јакнење на механизмите за следење на информациите коишто може да влијаат врз мислење на јавноста во однос на работењето на Народната банка или во однос на монетарната и финансиската стабилност. Народната банка ќе продолжи со исполнувањето на [Стратегискиот план](#) преку успешно остварување на планираните активности и проекти, а се планира и унапредување на процесот за следење и презентирање на остварувањето на програмските активности. Во текот на 2024 година,

¹ Овие активности се однесуваат на повеќе области од работењето на Народната банка и подетално се наведени во рамките на посебните стратегиски цели.

Народната банка ќе го започне процесот за подготовка и носење на новиот Стратегиски план на Народната банка за периодот 2025 – 2027 година, со што ќе ги дефинира и ќе ги постави идните стратески цели, области и насоки во кои ќе делува во следниот тригодишен период. Исто така, ќе се продолжи со примената на највисоките стандарди за транспарентност и јасност при исполнувањето на законските обврски за [финансиското известување и функционирањето на централната банка](#). Во рамките на оваа стратеска цел, значајни се и активностите коишто ќе бидат преземени за унапредување на процесите за планирање, извршување и следење на [јавните набавки](#), развој на [музејското работење](#), истражувачката работа, [библиотечните и историско-архивистичките активности](#) како придонес кон промоцијата на националните и општествените вредности на нашата земја.

Дел од активностите од областа на оваа стратеска цел се следниве:

- Стратеско планирање;
- Објавување годишни финансиски извештаи на НБРСМ и мислење од надворешниот ревизор;
- Комуникација со јавноста и продлабочување на соработката со медиумите како прва алка во пренесувањето на информациите;
- Планирање на потребите за јавни набавки, анализа и следење на остварувањето на Годишниот план за јавни набавки;
- Работа со библиотечниот фонд и вршење претплати на весници и бази со податоци;
- Дигитализација на архивскиот материјал од историско значење;
- Музејско работење со збирката, истражувачка работа и музејска едукација.

Очекувани резултати: Зголемена информираност за целите и задачите на Народната банка и остварување на зададената визија да биде препознаена како независна, одговорна, професионална, иновативна и транспарентна институција со висока доверба и кредибилитет во јавноста.

Носители: КГ, КСП, ДФСК, ДЈН, Музеј, Библиотека и Архив.

Стратеска цел 7 – Финансиска едукација и инклузија.

Зајакнувањето на [финансиската писменост](#) на населението, унапредување на степенот на финансиска инклузија и обезбедување соодветна заштита на потрошувачите се главните области на коишто Народната банка ќе продолжи посветено да работи заради остварување на оваа стратеска цел. Предвидени се повеќе едукативни активности коишто ќе обезбедат подигање на финансиската свест и писменост што ќе овозможи повисок степен на финансиска инклузија на населението. Во центарот на вниманието на оваа стратеска цел ќе биде спроведувањето на [Стратегијата за финансиска едукација и финансиска инклузија на Република Северна Македонија за периодот 2021 – 2025 година](#). Активностите ќе се одвиваат во соработка со другите финансиски регулатори во рамките на Координациското тело за финансиска едукација и финансиска инклузија, како и со останатите субјекти од приватниот и невладиниот сектор. Народната банка и во текот на 2024 година ќе биде проактивна во доменот на заштитата на потрошувачите. Со тоа ќе се придонесе за зајакнување на системите за заштита на потрошувачите во банкарскиот систем, заради јакнење на довербата на граѓаните кон банкарскиот сектор, што е клучно за одржлива финансиска стабилност.

Дел од активности од областа на оваа стратеска цел се следниве:

- Финансиска едукација и организирање настани за едуцирање на јавноста (Глобална недела на парите, Денови на финансиската писменост, Европски квиз на парите, Светски ден на штедењето, Едуцирање и инклузија на ранливите групи во општеството);
- Спроведување на Стратегијата за финансиска едукација и финансиска инклузија на Република Северна Македонија 2021 – 2025 година;

- Работилница наменета за жените претприемачи во доменот на финансиската едукација и финансиската инклузија во соработка со Европската банка за обнова и развој (ЕБРД);
- Спроведување теренски и вонтеренски контроли и изработка на редовни извештаи за видот на поплаките и начинот на нивното решавање од страна на банките и штедилниците;
- Натамошни активности околу разгледувањето и усогласувањето на Предлог-законот за финансиски омбудсман со останатите финансиски регулатори;
- Ревизија и унапредување на постојната законска регулатива заради зајакнување на системот за заштита на потрошувачите во банкарскиот систем.

Очекувани резултати: Зголемена свесност и финансиска писменост на населението, унапредување на степенот на финансиска инклузија и зајакнување на системот на заштита на потрошувачите.

Носител: ДЗПФЕ.

Стратегиска цел 8 – Зголемена свесност за климатските промени и придонес за зелена одржлива економија.

Народната банка како општествено одговорна институција и натаму ќе презема повеќе конкретни чекори заради активно управување со ризиците од климатските промени, јакнење на отпорноста и капацитетите на банкарскиот систем за управување со климатските ризици, но и за зголемување на неговиот потенцијал за поддршка на зелената трансформација на економијата. Усвоениот [Среднорочен план на активностите на Народната банка во доменот на управувањето со ризиците поврзани со климатските промени за периодот 2023 – 2025 година](#) предвидува преземање повеќе активности во следниот период, како: следење на меѓународните стандарди во доменот на ризиците поврзани со климатските промени и соодветни промени во постојната регулативна рамка, одржување конференција за зелените финансии, анализи на влијанието на ризиците поврзани со климатските промени врз работењето на домашните банки и спроведување стрес-тестирања заради оцена на отпорноста на банкарскиот систем. Се предвидуваат и активности за промена на супервизорскиот пристап, со постепено активно вклучување на климатските ризици при оцената на профилот на ризик на банките. Во следниот период ќе се продолжи со активна национална и меѓународна соработка, соодветното осмислување на аналитичките и истражувачките активности, но и градењето и зајакнувањето на институционалните капацитети, корпоративната култура и одржливоста на работењето на Народната банка. Ќе се обрне внимание на координацијата на активностите во земјата и потребата за соработка со други државни институции и тела, имајќи предвид дека климатските прашања бараат координиран национален пристап. Во однос на управувањето со девизните резерви, Народната банка ќе ги разгледа можностите за издвојување посебно портфолио на зелени обврзници и ќе изврши аналитички подготовки за мерење на ризиците од климатски промени и за презентација на ефектите од инвестирањето во зелени обврзници.

Дел од активностите од областа на оваа стратегиска цел се следниве:

- Следење на меѓународните стандарди во доменот на ризиците поврзани со климатските промени и согледување на можноста за нивна примена во банкарскиот систем на Република Северна Македонија;
- Следење на ризиците од климатските промени;
- Изработка на интерна методологија односно процедура за оцена на ризиците кај банките поврзани со климатските промени;
- Организирање конференција за зелени финансии;
- Придонес кон работата на мрежата за зелен финансиски систем;
- Разгледување на можноста за издвојување посебно портфолио на зелени обврзници;

- Ревидирање на параметрите за мерење на ризикот од климатските промени врз управувањето со девизните резерви и ефектот од инвестициите во „зелени“ обврзници врз подобрувањето на животната средина.

Очекувани резултати: Зголемена свесност за климатските промени и придонес за зелена одржлива економија и подобри услови за живеење на граѓаните.

Носители: ДБР, ДФМ, ДТС, ДФП и КСР.

Стратегиска цел 9 – Зајакнување на управувањето со ризиците на ниво на Народната банка.

Народната банка како институција со функции и задачи од јавен интерес ќе се посвети на понатамошно ефективно [управување со ризиците](#) во сите сегменти од своето работење заради остварување на стратегиските цели, притоа почитувајќи ги највисоките стандарди за [корпоративно управување](#). Заради унапредување на текот на остварувањето на работните процеси и квалитетот во извршувањето на работните задачи се предвидени активности за зајакнување на управувачките механизми за интерна контрола на ризиците, редовни активности во доменот на [внатрешната ревизија](#), како и анализа на ефектот врз интерните акти и работата на внатрешната ревизија во согласност со новите стандарди за внатрешна ревизија. Народната банка ќе преземе мерки за зајакнување на [сигурноста на информацискиот систем](#), отпорноста на киберзакани и обезбедување непрекинато во работењето, заштитата на личните податоци и безбедноста на класифицираните информации. Исто така, ќе се продолжи со унапредување на усогласеноста во Народната банка, односно одржување висок степен на [законито и етичко усогласено работење](#) при спроведувањето на целите и задачите на Народната банка од страна на членовите на Советот и вработените на Народната банка, заложба за натамошно зајакнување на интегритетот на Народната банка и соодветно управување со евентуалните ризици од неусогласеност. Истовремено, ќе се продолжи со активностите за зајакнување на институционалниот капацитет за управување со правниот ризик, како и натамошно унапредување на безбедносните мерки и сигурноста при работењето. Народната банка предвидува активности и за унапредување на процесот на оперативно планирање, анализирање на финансиската позиција и билансот на успех и остварувањето на финансискиот план, како и натамошно спроведување на проектот за воведување на интегрираниот сметководствен систем како механизам за заштита од зголемените ризици во работењето. Во план се активности за измени на сметководствените политики и правила во согласност со предлог-измените на законската рамка по препораките добиени од Меѓународниот монетарен фонд (ММФ) и Европската централна банка (ЕЦБ), заради зајакнување на корпоративното управување и капиталната позиција на Народната банка со цел да се обезбеди заштита од зголемените ризици и обезбедување на поголем степен на финансиската независност на Народната банка.

Дел од активностите од областа на оваа стратегиска цел се следниве:

- Управување со оперативните ризици на ниво на Народната банка и подигање на свеста и културата на вработените за управување со оперативните ризици од секојдневното работење;
- Спроведување ревизии засновани на ризик со коишто се дава разумно уверување за управувањето со оперативните ризици, системот на интерни контроли и корпоративното управување во Народната банка, со цел да се додаде вредност и да се подобри работењето;
- Понатамошно зајакнување на сигурноста на информацискиот систем и унапредување на мерките за киберотпорноста и оперативната отпорност, советувања и редовни обуки на вработените за активна улога во заштитата на информацискиот систем, личните податоци и класифицираните информации, вклучувајќи и периодични контроли на усогласеноста на работењето со регулативата од областа на сигурноста на информацискиот систем, заштита на личните податоци и класифицираните информации;

- Ажурирање и тестирање на спроведливоста на плановите за непрекинатост на критичните работни процеси во различни сценарија на криза;
- Унапредување на усогласеноста на ниво на Народната банка преку информирање и советување во однос на регулативата за усогласеност, спроведување едукативни активности за унапредување пред сè на етичката усогласеност на вработените и членовите на Советот на Народната банка при вршење на нивните работни задачи/активности, идентификување и процена на ризиците од неусогласеност, поконкретно на ризиците од корупција;
- Подготовка на соодветна документација со предлог-насоки за продолжување на активностите за изградбата на новиот објект;
- Натамошно спроведување на проектите со кои се унапредува сметководствениот систем на Народната банка, и тоа: воспоставување нов Интегриран сметководствен систем ИСС – главна книга, како и повеќе сметководствени апликативни решенија и надградби.
- Подготовка на измени на сметководствените политики на Народната банка и сметководствените правила за евидентирање, коишто се поврзани со предложените измени на Законот за Народната банка, во делот на капиталот, резервите, распределба на добивката и покривање на загубата.

Очекувани резултати: Ефективно управување со ризиците во сите сегменти на работењето заради остварување на стратегиските цели, за зајакнување на контролните мерки и намалување на преостанатите ризици, унапредување на отпорноста и безбедноста на Народната банка.

Носители: КСП, ДВР,ДФСК,ДПР и ДТОО.

Институционален капацитет 1 – Интегритет и доверба во националната парична единица.

Во 2024 година, Народната банка како единствена емисиона банка ќе продолжи со активностите за задржување на интегритетот и довербата во [националната парична единица](#) преку воспоставената функционалност, стабилност, ефикасност и ефективност на системот на снабдување со готовина и обезбедување стандардно висок квалитет на книжните и кованиците пари во оптек.

Дел од активностите од оваа област се:

- Изработка/набавка на книжни и ковани пари, менични бланкети, пригодни ковани пари и ковани пари за колекционерски цели;
- Снабдување на банките и центрите за готовина со книжни и ковани пари;
- Надзор на снабдувањето со книжни и ковани пари кај банките и центрите за готовина;
- Замена на оштетени книжни и ковани пари на физички лица заради задржување на квалитетот на парите во оптек и заштита на репутацијата на Народната банка;
- Вршење стручни анализи и вештачење на сомнителните пари заради прецизно и ефикасно откривање на фалсификуваните пари и спречување на изработката и понатамошната дистрибуција на фалсификати;
- Спроведување редовни тест-процедури на машините за обработка на книжни и ковани пари според утврдена временска динамика;
- Спроведување стандардизирана платформа за обука на кадрите на банките и центрите за готовина за проверка на автентичноста и соодветноста на парите за оптек;
- Остварување на националниот план за обука во согласност со препораките од спроведениот лесен твининг-проект „Јакнење на капацитетите на системот за борба против фалсификувањето на евра“;
- Унапредување на процесите и системите за ракување со паричните единици, намалување на ризиците од грешки и пропусти, воведување нови модули за автоматизирано работење и поефикасно соработување со другите државни институции.

Очекувани резултати: Задржување на високото ниво на интегритетот и довербата во националната парична единица.

Носител: ДТР.

Институционален капацитет 2 – Човечки ресурси.

Обезбедувањето и развојот на современ и компетентен човечки потенцијал, приспособлив на брзите промени во окружувањето е основен предуслов за ефективно и ефикасно остварување на нашиот мандат како централна банка и за исполнувањето на нашата мисија за благосостојба на пошироката јавност. [Вработените се најголемиот ресурс на Народната банка](#), заради што и натаму ќе се води грижа за привлекување, задржување и мотивирање способен и посветен персонал. Исто така, ќе се продолжи и со и активностите за негување на позитивната работна средина и корпоративната култура, како и со развивањето на соработката, тимскиот дух и креативноста.

Дел од активностите од оваа област се:

- Поставување соодветна организациска и систематизациска поставеност;
- Регулација на правата и обврските од работниот однос;
- Обезбедување ангажираност на вработените;
- Стручно усовршување и развој на вработените.

Очекувани резултати: Висококвалификувани, компетентни и посветени човечки ресурси кои можат брзо да се приспособат кон постојано променливите надворешни предизвици се од суштинско значење за постигнување на мисијата и визијата на Народната банка и остварување на предвидените цели. Почитување на воспоставените принципи и квалитети на организацијата, вклучувајќи: квалитет, интегритет, лојалност, транспарентност, лидерство, иновативност, флексибилност, професионализам и тимска работа.

Носител: ДЧР.

Институционален капацитет 3 – Информатички систем.

Информатичкиот систем на Народната банка е комплексен систем којшто содржи различна информатичко-комуникациска опрема и голем број податоци во различен формат, поддржувајќи ги деловните процеси во банката при извршувањето различни дневни и критични активности. Заради тоа, Народната банка и натаму ќе ја обезбедува стабилноста на овој информатички систем и неговата постојана надградба со најнов хардвер и софтвер во согласност со најдобрите меѓународни стандарди, притоа постигнувајќи висок степен на достапност и безбедност на информациите во системот. Во текот на 2024 година, Народната банка ќе продолжи со редовното одржување на интерно развиените апликациите, подобрување на нивните функционалностите, како и со развивањето нови апликативни решенија заради унапредување на работењето во банката, усогласувањето со промените во законските и интерните акти и навременото решавање инциденти за обезбедување непрекината работа на системите. Дел од активностите вклучуваат и отстранување на наодите коишто се појавуваат при пенетрациско тестирање, интерно тестирање, како и наодите од внатрешната ревизија. Истовремено, ќе се продолжи со дигитализација заради олеснување на внатрешните процеси и зголемување на ефикасноста и продуктивноста, што претставува основа за успешно постигнување на стратешките цели.

Дел од активностите од оваа област се:

- Управување со ИТ-инцидентите;
- Развој, надградба и одржување на апликациите;
- Воведување алатка за чување изворен код за базите на податоци;
- Воведување алатка за статичко тестирање апликации, алатка и услуги за динамичко тестирање и услуги за форензичка анализа на ИТ-инциденти;

- Воведување СОЦ (Центар за безбедносни операции од областа на ИТ);
- Редовно годишно пенетрациско тестирање и контроли за ранливости;
- Надградба и одржување на ИТ-инфраструктурата;
- Воведување ИТ-услуги во облак.

Очекувани резултати: Задржување на стабилноста на информатичкиот систем и негова постојана надградба со најнов хардвер и софтвер во согласност со најдобрите меѓународни стандарди, притоа обезбедувајќи висок степен на достапност и безбедност на информациите и ИТ-системите.

Носители: СИТ, ДИТ, ДАП и ОНБ.

Институционален капацитет 4 – Статистички податоци.

Статистичките податоци што се прибираат и се анализираат од страна на Народната банка се од огромна важност за целокупната јавност и имаат значајна улога во поддржувањето на процесите во Народната банка при носењето навремени и квалитетни одлуки. Со цел да се унапреди квалитетот и точноста на овие податоци, Народната банка и натаму ќе ги развива можностите за прибирање, анализа, обработка и објавување податоци. Исто така, Народната банка ќе остане целосно посветена кон исполнувањето на своите обврски кон меѓународните партнери во областа на статистиката и ќе работи на усогласувањето на податоците со највисоките светски стандарди и практики.

Дел од активностите од оваа област се:

- Објавување податоци од областа на монетарната и екстерните статистики, статистиката на финансиските сметки и хартии од вредност, како и исполнување на обврските за известување коишто произлегуваат од членството во меѓународните организации;
- Активности за збогатување на сетот статистички податоци, расположливи за корисниците;
- Унапредување на билансот на плаќања и МИП преку утврдување нова предлог-методологија за приватните трансфери и девизната готовина надвор од банкарскиот систем;
- Рационализација на процесот на прибирање податоци за вложувањата во и од странство и кредитните работи со странство, преку воведување електронско известување.

Очекувани резултати: Подготовка и управување со квалитетни, навремени и лесно достапни статистички податоци изработени во согласност со релевантните национални и меѓународни стандарди, со што се добиваат компатибилни податоци споредливи со меѓународните статистички системи.

Носител: ДСТ.

Институционален капацитет 5 – Истражувачка дејност.

Народната банка ќе продолжи со поддршката и унапредувањето на своите истражувачки активности и ќе придонесува за унапредување и збогатување на научно-истражувачката дејност на домашен и на меѓународен план. Истражувачките активности се одразуваат во повеќе публикации: редовните извештаи, аналитички прилози во рамките на извештаите, работните материјали, анализите, како и други материјали. Во 2024 година, во центарот на вниманието ќе бидат областите клучни за ефективно постигнување на целите и спроведување на политиките на Народната банка. Исто така, на редовна основа ќе се продолжи со организирањето редовни квартални сесии на Клубот на истражувачите, како можност за размена на искуствата со јавноста во областа на макроекономијата и други теми од централнобанкарското работење.

Во текот на следната годината се очекува продолжување на активностите коишто се веќе започнати заради нивно заокружување, а коишто се однесуваат на релевантни

области, како што се каналите и интензитетот на пренос од светските цени врз домашните, профитните маржи, процесот на формирање на платите и цените од страна на домашниот корпоративен сектор и сл. Нови активности во рамките на истражувачката област коишто треба да започнат во следната година се однесуваат на следниве теми:

- Унапредување на моделот за анализа на политиките во домашната економија (МАКПАМ);
- Цените на нафтата и храната во Северна Македонија: нелинеарен пристап АРДЛ.

Очекувани резултати: Поттикнување истражувања за различни економски области и академска дебата заради поддршка на процесот на донесување одлуки во доменот на монетарната политика и финансиската стабилност.

Носител: ДМПИ.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

5. Програмата за работа се остварува во текот на една календарска година, почнувајќи од 1 јануари до 31 декември 2024 година.

Составен дел на Програмата за работа се прилогот 1 – Редовни програмски активности, прилогот 2 – Проекти од одредени области во работењето на Народната банка, прилогот 3 – Проекти за организирање на настани и прилогот 4 – Проекти за развој на софтвер.

6. Програмата за работа влегува во сила на денот на донесувањето.

Бр. 02-38910/2
28 ноември 2023 година
Скопје

Гувернер
и претседавач
на Советот на Народната банка на
Република Северна Македонија
д-р Анита Ангеловска-Бежоска

Прилог 1

РЕДОВНИ ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
СЦ1 Унапредување на инфраструктурата за водење на монетарната политика		
1	ДМПИ	Изготвување макроекономски проекции
2	ДМПИ	Изработка на анализи за одржливоста на јавниот и надворешниот долг, рамнотежниот реален девизен курс и монетарната трансмисија коишто се употребуваат при носењето одлуки на монетарната политика
3	ДМПИ	Анкетни истражувања
4	ДМПИ	Изготвување ad hoc анализи на барање на раководството
5	ДМПИ	Изработка на редовни извештаи
6	ДФП	Редовно спроведување на монетарните операции и задржување на стабилноста на девизниот курс на денарот
7	ДФП	Натамошно усогласување на монетарната рамка во согласност со препораките од техничката соработка со ММФ за модернизација на монетарните операции и ликвидносното планирање
8	ДФП	Учество и поддршка на развојот на домашните финансиски пазари
9	ДФП	Натамошно унапредување и развивање на девизниот пазар, во согласност со препораките од техничката соработка со ММФ
10	ДФП	Унапредување на оперативната рамка за одобрување ликвидносна поддршка во исклучителни околности
СЦ2 Задржување и натамошно јакнење на стабилноста и отпорноста на банкарскиот систем		
11	ДБР	Заокружување на изработката на Законот за банките и изработка на соодветната подзаконска регулатива врз основа на овој закон
12	ДБР	Изработка и донесување на подзаконската регулатива врз основа на Законот за решавање банки
13	ДБР	Следење на меѓународните стандарди и трендови во доменот на банкарската регулатива и решавањето проблеми на банките (ЕУ, базелските стандарди, земјите од регионот и сл.)
14	ДБР	Учество во изработката на други нацрт законски акти, или во изработка на нацрт-измените и дополнувања на постојните законски акти
15	ДБР	Измени и дополнувања на останатата банкарска регулатива
16	ДБР	Други редовни активности поврзани со банкарската регулатива и работните задачи на Дирекцијата
17	ДФМ	Следење на движењата и ризиците во банкарскиот систем
18	ДФМ	Следење на движењата и ризиците во финансиската стабилност
19	ДФМ	Оцена на отпорноста на банкарскиот систем на шокови
20	ДФМ	Следење на потребата и условите за воведување/ослободување макропрудентни мерки и следење на ефектите од воведените макропрудентни мерки
21	ДФМ	Транспарентност
22	ДФМ	Учество во проекти/работни групи
23	ДФМ	Останати редовни активности
24	КСИ	Редовни теренски супервизорски контроли
25	КСИ	Редовни вонтеренски активности
26	КСИ	Изработка на регистар за следење на движењето на оцените од спроведеното годишно оценување ИТ-СРЕП
27	КСИ	Анализа на постоечката законска регулатива на подрачјето на информативната сигурност во согласност со последните препораки и измени на регулативата на ЕУ од подрачјето

РЕДОВНИ ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
28	ДВСЛ	Редовни вонтеренски активности
29	ДВСЛ	Јакнење на капацитетот на супервизорите за ризиците поврзани со климатските промени и спроведување на Среднорочниот план на активностите на Народната банка во доменот на управувањето со ризиците поврзани со климатските промени за периодот 2023 – 2025 година
30	ДВСЛ	Јакнење на капацитетите на Народната банка во однос на процесот на стрес-тестирање од долу нагоре (англ. bottom up stress test) и неговата промена во оцената СРЕП и определување на капиталното барање
31	ДВСЛ	Спроведување активности за надминување на слабостите утврдени со Извештајот на „Манивал“ за Македонија.
32	ДТС	Спроведување теренски контроли
33	ДТС	Изработка на интерни супервизорски процедури за оцена на: 1. Процесот на утврдување на интерниот капитал кај банките 2. Бизнис-моделот кај банките
34	ДТС	Унапредување на супервизорската рамка за управување со ризикот од ППФТ
35	ДТС	Учество во работни групи за утврдување на ризикот од ППФТ на национално ниво (НРА)
36	РГ за Финтек	Изработка на анкетно истражување за постпандемичните предизвици и можностите за развој на финтек-секторот во земјата
37	РГ за Финтек	Изработка на анализа на новите ризици поврзани со развојот на финтек-секторот
38	РГ за Финтек	Изработка на анализа за воведување и примена на регулатива во тест околина (англ. Regulatory sandbox)
СЦ3 Поддршка на населението и корпоративниот сектор преку развивање сигурни, иновативни и ефикасни платни системи		
39	ДПС	Изготвување информации од областа на платните системи и платежните услуги
40	ДПС	Надзор на платните системи
41	ДПС	Извршување платен промет со странство за сметка на државата и државните органи
42	ДПС	Обработка и порамнување на трансакциите поврзани со управувањето на девизните резерви и со спроведувањето на монетарната политика и следење и поддршка на порамнувањето на трансакциите на пазарите преку шалтер
43	ДПС	Поддршка на учесниците во МИПС и обработка на налози за присилна наплата
СЦ4 Унапредување на инвестициската политика и обезбедување оптимален поврат на девизните резерви во согласност со принципите на сигурност и ликвидност		
44	ДФП	Управување со девизните резерви
45	ДФП	Примена на воспоставената рамка со краткорочни прогнози за движењата на финансиските пазари врз основа на избрани пазарни/макроекономски показатели (бодовна скала)
СЦ5 Приспособување кон стандардите на Европскиот систем на централни банки		
46	ДСТ	Изготвување статистика на финансиските сметки
47	КГ	Активности поврзани со процесот на пристапување на НБРСМ во Европскиот систем на централни банки
48	КГ	Јакнење на капацитетите преку остварување размена на искуства и соработка со други централни банки
49	КГ	Односи со меѓународните институции

РЕДОВНИ ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
СЦ6 Зголемена транспарентност и отчетност		
50	КГ	Комуникација со јавноста
51	КГ	Лекторирање и преведување на материјалите
52	КГ	Протоколарни работи
53	ДЈН	Планирање на потребите за јавни набавки, анализа и следење на остварувањето, изменување и дополнување на Годишниот план за јавни набавки
54	ДЈН	Подготовка и спроведување на постапките за јавни набавки
55	ДЈН	Следење на договорите за јавни набавки и прием, евидентирање и контрола на фактурите и другите сметководствени документи
56	КСП	Стратегиско планирање
57	ДФСК	Објавување на Годишните финансиски извештаи на НБРСМ и на мислењето од надворешниот ревизор
58	Библиотека	Работа со библиотечниот фонд и вршење претплати на весници и бази со податоци
59	Библиотека	Дигитализација на архивскиот материјал од историско значење
60	Музеј	Музејско работење со збирката
61	Музеј	Музејска едукација
62	Музеј	Истражувачка работа
СЦ7 Финансиска едукација и инклузија		
63	ДЗПФЕ	Финансиска едукација
64	ДЗПФЕ	Теренски и вонтеренски контроли
65	ДЗПФЕ	Изработка на извештаи за поплаките
66	ДЗПФЕ	Ракување со поплаки
67	ДЗПФЕ	Изработка на Законот за финансиски омбудсман/арбитер
68	ДЗПФЕ	Ревизија и унапредување на постојната законска и подзаконска регулатива
СЦ8 Зголемена свесност за климатските промени и придонес за зелена одржлива економија		
69	ДБР	Следење на меѓународните стандарди во доменот на ризиците поврзани со климатските промени и согледување на можноста за нивна примена во банкарскиот систем на Република Северна Македонија
70	ДФМ	Следење на ризиците од климатските промени
71	ДТС	Изработка на интерна методологија, односно процедура за оцена на ризиците кај банките поврзани со климатските промени
72	ДФП	Придонес кон работата на мрежата за зелен финансиски систем
СЦ9 Зајакнување на управувањето со ризиците на ниво на Народната банка		
73	ДВР	Планирање и изработка на годишна и среднорочна ревизорска програма за работа
74	ДВР	Извршување ревизија
75	КСП	Управување со оперативните ризици на ниво на Народната банка
76	КСП	Унапредување на усогласеноста на ниво на Народната банка
77	КСП	Обезбедување непрекинатоство во работењето
78	КСП	Обезбедување сигурност на информацискиот систем и заштита на личните податоци
79	ДТОО	Одржување на објектите
80	ДТОО	Обезбедување транспортни услуги

РЕДОВНИ ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
81	ДТОО	Физичко техничко обезбедување и противпожарна заштита
82	ДПР	Изготвување и контрола на општите и поединечните правни акти
83	ДПР	Изготвување правни документи, тужби, одговори на тужби и вонредни правни лекови
84	ДПР	Регулирање на имотноправните работи на Народната банка и евиденција за недвижниот имот
85	ДПР	Подготвување на седниците на Советот на Народната банка
86	ДПР	Давање правни мислења, совети и вршење обуки
87	ДПР	Канцелариско работење
88	ДПР	Архивско работење
89	ДФСК	Сметководствено евидентирање на трансакциите поврзани со извршувањето на функциите и задачите на Народната банка, како и со оперативното работење
90	ДФСК	Сметководствени политики и финансиско известување
91	ДФСК	Планирање и контрола
92	ДФСК	Подготовка на измените на сметководствените политики на Народната банка и сметководствените правила за евидентирање, коишто се поврзани со предложените измени на Законот за Народната банка, во делот на капиталот, резервите, распределбата на добивката и покривањето на загубата
93	ДФСК	Донесување интерен акт на ниво на Народната банка со кој сеопфатно ќе се регулира електронското потпишување, потврдување, парафирање документи за интерна потреба, нивната дистрибуција во Народната банка, како и чувањето и архивирањето
ИК1 Интегритет и доверба во националната парична единица		
94	ДТР	Изработка/набавка на книжни и ковани пари, менични бланкети, пригодни ковани пари и ковани пари за колекционерски цели
95	ДТР	Снабдување на банките и центрите за готовина со книжни и ковани пари
96	ДТР	Надзор на снабдувањето со книжни и ковани пари кај банките и центрите за готовина
97	ДТР	Продажба на пригодни ковани пари, ковани пари за колекционерски цели, книжни и ковани пари за нумизматички цели и менични бланкети
98	ДТР	Активности за потребите на НБРСМ, државните институции и органите на управа
ИК2 Човечки ресурси		
99	ДЧР	Обезбедување и прием на работници
100	ДЧР	Обезбедување соодветна организациска и систематизациска поставеност
101	ДЧР	Регулирање на правата и обврските од работниот однос
102	ДЧР	Обезбедување ангажираност на вработените
103	ДЧР	Стручно усовршување и развој на вработените
ИК3 Информатички систем		
104	ДАП	Надградба и одржување на апликациите
105	ДИТ	Одржување на ИТ-инфраструктура
106	ДИТ	Управување со средствата
107	ДИТ	Обезбедување ИТ-услуги
108	ДИТ	Заштита и архивирање
109	ДИТ	Извршување промени во системот

РЕДОВНИ ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
110	ДИТ	Надградба на серверите и работните станици
111	ДИТ	Управување со ИТ-инцидентите
112	ДИТ	Управување со корисничките сметки и контрола на пристапот во системот
113	ОНБ	Активности поврзани со тестирањето на непрекинатоста во работењето на ОЕ во НБРСМ
114	ОНБ	Поставување на ИТ-услугите, следење на исполнувањето на поставените сервисни нивоа и постојано подобрување
ИК4 Статистички податоци		
115	ДСТ	Изготвување монетарни статистики
116	ДСТ	Изготвување екстерни статистики
117	ДСТ	Обврски за известување коишто произлегуваат од членството во меѓународните организации
118	ДСТ	Унифицирана секторизација на институционалните единици во рамките на ДСТ
119	ДСТ	Изготвување статистики на хартиите од вредност
ИК5 Истражувачка дејност		
120	ДМПИ	<i>Изработка на работни материјали:</i> 1. Унапредување на моделот за анализа на политиките во домашната економија (МАКПАМ) 2. Цените на нафтата и храната во Северна Македонија: нелинеарен пристап АРДЛ

Прилог 2

ПРОЕКТИ ОД ОДРЕДЕНИ ОБЛАСТИ ВО РАБОТЕЊЕТО НА НАРОДНАТА БАНКА		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
СЦ3 Поддршка на населението и корпоративниот сектор преку развивање сигурни, иновативни и ефикасни платни системи		
1	ДПС	Следење на спроведувањето на новата правна рамка во платежната сфера
2	ДПС	Стратегија за развој на платниот систем на Република Северна Македонија
3	ДПС	Учество во активностите на Советот за регионална соработка
4	ДПС	Работни активности во рамките на работните групи формирани со одлуките на Владата на РСМ
5	РГ за дигитален денар	Дигитален денар
СЦ4 Унапредување на инвестициската политика и обезбедување оптимален поврат на девизните резерви во согласност со принципите на сигурност и ликвидност		
6	ДФП	Ревидирање на рамката за определување лимити на изложеноста на девизните резерви
СЦ5 Приспособување кон стандардите на Европскиот систем на централни банки		
7	ДСТ	Доставување податоци за пондерираните каматни стапки до ЕЦБ, во согласност со барањата за пренос на податоци
8	ДСТ	Учество во проектот ИПА на ДЗС за меѓународна трговија со услуги
9	ДСТ	Приспособување на изворите на податоци за екстерните статистики во услови на натамошна либерализација на капиталните трансакции со нерезидентите и примена на регулативите на ЕУ за платежните услуги и платните системи
СЦ6 Зголемена транспарентност и отчетност		
10	КГ	Продлабочување на соработката со клучните субјекти во комуникацијата со јавноста
11	КГ	Задржување на транспарентноста во корпоративната комуникација
СЦ7 Финансиска едукација и инклузија		
12	ЗПФЕ	Стратегија за финансиска едукација и финансиска инклузија на Република Северна Македонија 2021 – 2025
СЦ8 Зголемена свесност за климатските промени и придонес за зелена одржлива економија		
13	ДФП	Разгледување на можноста за издвојување посебно портфолио на зелени обврзници
14	ДФП	Ревидирање на параметрите за мерење на ризикот од климатските промени врз управувањето со девизните резерви и ефектот од инвестициите во зелени обврзници врз подобрувањето на животната средина
СЦ9 Зајакнување на управувањето со ризиците на ниво на Народната банка		
15	ДТОО	Изградба на нов објект на НБРСМ
16	ДТОО	Опрема наменета за непрекинато напојување со електрична енергија
17	ДТОО	Енергетска мрежа на резервната локација
18	ДФСК	Активности за дефинирање на барањата за подготовка на сметководствениот систем на НБРСМ за статистички известувачки цели поврзани со проектот ИСИДОРА на НБРСМ
ИК1 Интегритет и доверба во националната парична единица		
19	ДТР	Обезбедување оперативност на модулот за електронска размена на податоци со Царинската управа

ПРОЕКТИ ОД ОДРЕДЕНИ ОБЛАСТИ ВО РАБОТЕЊЕТО НА НАРОДНАТА БАНКА		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
ИК3 Информатички систем		
20	ДАП	Воведување алатка за чување на изворниот код за базите на податоци
21	ДАП	Воведување алатка за статичко тестирање на апликациите
22	ОНБ	Подобрување на следењето на сигурносните настани и инциденти
23	ДИТ	Проект за зајакнување на капацитетот на Народната банка за статистиката и платните системи
24	ОНБ	Проект за воведување ИТ-услуги во облак
ИК4 Статистички податоци		
25	ДСТ	Анализа и подготовка на сетови податоци за директните инвестиции со вкрстен приказ земја – дејност
26	ДСТ	Збогатување на сетот податоци расположливи во НБСтат

Прилог 3

ПРОЕКТИ ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ НАСТАНИ		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
СЦ6 Зголемена транспарентност и отчетност.		
1	КГ	Организирање настани како платформа за дискусија на релевантни теми
СЦ7 Финансиска едукација и инклузија		
2	ДЗПФЕ	Глобална недела на парите
3	ДЗПФЕ	Европски квиз на парите
4	ДЗПФЕ	Денови на финансиската писменост
5	ДЗПФЕ	Светски ден на штедењето
6	ДЗПФЕ	Финансиска едукација на личности со попреченост
7	ЗПФЕ	Финансиска едукација и финансиска инклузија за жените претприемачи
СЦ8 Зголемена свесност за климатските промени и придонес за зелена одржлива економија		
8	КСР	Конференција за зелените финансии

Прилог 4

ПРОЕКТИ ЗА РАЗВОЈ НА СОФТВЕР		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
СЦ1 Унапредување на инфраструктурата за водење на монетарната политика		
1	ДФП	Унапредување на аналитичката основа за следење на ефикасноста на мерките кај задолжителната резерва
2	ДФП	Надградување на функционалностите на електронскиот систем за благајнички записи
3	ДФП	Збогатување на аналитичката основа за следење на девизниот пазар
СЦ2 Задржување и натамошно јакнење на стабилноста и отпорноста на банкарскиот систем		
4	ДВСЛ	Надградување на постојната апликација ЦРИС (англ. CRIS)
СЦ3 Поддршка на населението и корпоративниот сектор преку развивање сигурни, иновативни и ефикасни платни системи		
5	ДПС	Унапредување на апликативното решение за платежната статистика
6	ДПС	Надградба на апликацијата за вкрстување хартии од вредност со кои се тргува на секундарниот пазар (SISX)
7	ДПС	Преработка на апликациите РегНБРМ, СтатистикаПС, КИБС анализи и КИБС пребарување
8	ДПС	Надградба на апликацијата за спречување перење пари (AML)
СЦ4 Унапредување на инвестициската политика и обезбедување оптимален поврат на девизните резерви во согласност со принципите на сигурност и ликвидност		
9	ДФП	Воведување нови портфолија во рамки на девизните резерви
СЦ5 Приспособување кон стандардите на Европскиот систем на централни банки		
10, 11	ДСТ	Воведување интегриран систем за известување од страна на Народната банка, банки, штедилници, за статистички и супервизорски цели - два проекта за развој на софтвер (ИСИДОРА)
12	ДСТ	Активности за воспоставување систем за управување, чување, обработка и ракување со статистичките податоци, воспоставување податочен склад
СЦ7 Финансиска едукација и инклузија		
13	ЗПФЕ	Изработка на апликација за споредба на податоците за кредитите и депозитите на банките (со надворешен добавувач)
СЦ9 Зајакнување на управувањето со ризиците на ниво на Народната банка		
14	КСП	Надградба на Центарот за услуги на КСП – инциденти, во делот за оперативните ризици
15	ДФСК	Интегриран сметководствен систем
16	ДФСК	Надградување на апликацијата за електронско потврдување фактури и други документи за плаќање (еФактури)
17	ДФСК	Надградба на апликацијата за интегрирано материјално работење (ИМР)
18	ДФСК	Ново апликативното решение за излезните фактури
19	ДФСК	Надградба на апликацијата за планирање – 278
ИК1 Интегритет и доверба во националната парична единица		
20	ДТР	Надградба на апликацијата 249 – експертиза на фалсификати

ПРОЕКТИ ЗА РАЗВОЈ НА СОФТВЕР		
Ред. бр.	Орг. единица	Назив на програмската активност
ИК3 Информатички систем		
21	ДАП	Превод на апликациите на веб-страницата на НБРСМ на албански јазик
ИК4 Статистички податоци		
22	ДСТ	Изготвување систем за прием на податоците за надворешнотрговската размена од новиот систем на Царинската управа на Република Северна Македонија
23	ДСТ	Рационализација на процесот на прибирање податоци за вложувањата во и од странство преку воведување електронско известување
24	ДСТ	Рационализација на процесот на прибирање податоци за кредитните работи со странство преку воведување електронско известување

НАРОДНА БАНКА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
